

Sårvurderingstrekanten

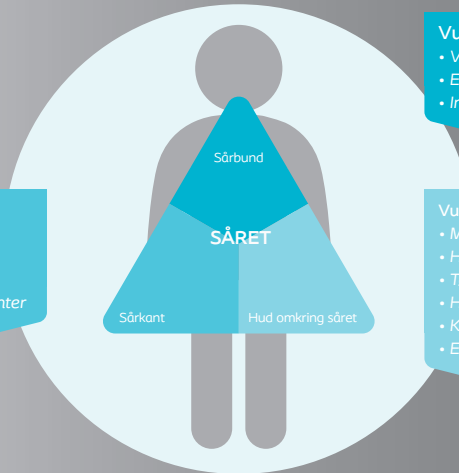
Lommeguide

Opdateret
med ny
viden

Vurdering af sårkanten

- Maceration
- Dehydrering
- Underminering
- Fortykkede/rullede sårkanter

Vurdering af sårbunden

- Vævstype
- Ekssudat
- Infektion

Vurdering af huden omkring såret

- Maceration
- Hudafskrabning
- Tør hud
- Hyperkeratose
- Kallositet
- Eksem

Holistisk sårvurdering

Sårets type/diagnose/årsag

Optimal sårbehandling starter med vurdering af patienten bag såret.

Vurdering af patienten omfatter:

- Alder
- Køn
- Komorbiditeter
- Medicin
- Ernæring & mobilitet
- Rygning & alkohol
- Smerter

Sæt mål for behandlingen

Grundig sårvurdering gør det muligt at sætte optimale mål for behandlingen

Mål for behandlingen leder til det bedst mulige produktvalg.

Det er vigtigt, at re-vurdere såret i løbet af behandlingen for at kunne følge effekten.

Hvis mål med behandlingen ikke opnås, overvej at ændre valg af produkt eller henvis til specialist for yderligere udredning og vurdering.

www.triangleofwoundassessment.com

Vurdér alle elementer i sårbundet

Sårbundet - vurdering

Vævstype

Nekrotisk

Granulation

Fibrin/
slough*

Epitelialisering

Ekssudat

Niveau Tørt Lavt Moderat Højt*

Type Serøst Uklart Tykt
 Klart Purulent Rødt/blodigt

Ophobning af ekssudat* Ja Nej

Infektion

Lokal

- Øget smerte
- Erytem
- Ødem
- Lokal varme
- Øget ekssudatniveau*
- Forsinket heling*
- Usund granulation
/hypergranulation*
- Dårlig lugt*
- Lomme/fistel

Systemisk

- Øget erytem
- Feber
- Absces/pus
- Forværring af såret
- Cellulitis
- Dårlig almentilstand
- Forhøjet infektionstal
- Lymfangitis

* Mistanke om biofilm
(kliniske tegn på biofilm)

* Ekssudat, der hober sig op i sårbundet

Mål med behandling af sårbunden

Sårbunden

Vurdering	Mål med behandlingen
Vævstype <ul style="list-style-type: none">• Nekrotisk• Fibrin	<i>Fjerne dødt væv</i>
<ul style="list-style-type: none">• Granulation• Epitelialisering	<i>Beskytte granulations- og epitelvæv</i>
Ekssudat <ul style="list-style-type: none">• Tørt	<i>Rehydrere sårbunden</i>
<ul style="list-style-type: none">• Lavt• Moderat• Højt	<i>Håndtere ekssudatet</i>
Infektion <ul style="list-style-type: none">• Tegn på infektion	<i>Håndtere biobylden</i>

Sår-
bunden

Vurdér alle elementer i sårkanten

Sårkanten - vurdering

Maceration

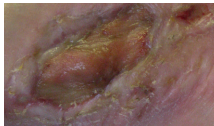
Underminering

Markér position

Omfang: ____ cm

Dehydrering

Rullede kanter

Mål med behandling af sårkanten

Sårkanten

Vurdering	Mål med behandlingen
<ul style="list-style-type: none">• Maceration	<i>Håndtere ekssudatet og beskyt sårkanten</i>
<ul style="list-style-type: none">• Dehydrering	<i>Rehydrere sårkanten</i>
<ul style="list-style-type: none">• Underminering• Rullede sårkanter	<i>Fjerne dødt væv og beskytte granulations- og epitelvæv</i>

Sår-
kanten

Vurdér alle elementer i huden omkring såret

Huden omkring såret - vurdering

Maceration ☐	Hyperkeratose ☐
Hudafskrabning ☐	Kallositet ☐
Tør hud ☐	Eksem ☐

Mål med behandling af huden omkring såret

Huden omkring såret

Vurdering	Mål med behandlingen
<ul style="list-style-type: none">• Maceration	<i>Håndtere ekssudatet</i>
<ul style="list-style-type: none">• Tør hud	<i>Rehydrere huden</i>
<ul style="list-style-type: none">• Hudafskrabning• Eksem	<i>Beskytte huden</i> <i>Behandle eksemen</i>
<ul style="list-style-type: none">• Hyperkeratose• Kallositet	<i>Fjerne dødt væv</i>

Huden omkring
såret

Behandling

Sårbunden

Vurdering	Mål med behandlingen	Forslag til behandling
Vævstype <ul style="list-style-type: none">• Nekrotisk• Fibrin	<i>Fjerne dødt væv</i>	Debridering/oprensning Evt. hydrogel eller gelfiber
<ul style="list-style-type: none">• Granulation• Epitelialisering	<i>Beskytte granulations- og epitelvæv</i>	Skum Hydrokolloid (evt. tynd skum)
Ekssudat <ul style="list-style-type: none">• Tørt	<i>Rehydrere sårbunden</i>	Hydrogel
<ul style="list-style-type: none">• Lav• Moderat• Højt	<i>Håndtere ekssudatet</i>	Passende bandage til ekssudat-niveauet (hydrokolloid eller tynd skum til lavt, skum eller hydrokapillær til moderat/højt, evt. alginat eller gelfiber)
Infektion <ul style="list-style-type: none">• Tegn på infektion• Tegn på biofilm	<i>Håndtere biobylden</i>	Antibakteriel (skum, alginat) Debridering/oprensning

Sårkanten

Vurdering	Mål med behandlingen	Forslag til behandling
<ul style="list-style-type: none">• Maceration	<i>Håndtere eksudatet</i>	Passende bandage til eksudatniveauet (hydrokolloid eller tynd skum til lavt, skum eller hydrokapillær til moderat/højt, evt. alginat, gelfiber). Barriere creme
<ul style="list-style-type: none">• Dehydrering	<i>Rehydrere sårkanten</i>	Hydrogel
<ul style="list-style-type: none">• Underminering• Rullede sårkanter	<i>Fjerne dødt væv + beskytte granulations- og epitelvæv</i>	Oprensning indefra og ud + alginatfiller eller gelfiber

Huden omkring såret

Vurdering	Mål med behandlingen	Forslag til behandling
<ul style="list-style-type: none">• Maceration	<i>Håndtere eksudatet</i>	Passende bandage til eksudatniveauet (hydrokolloid eller tynd skum til lavt, skum eller hydrokapillær til moderat/højt, evt. alginat eller gelfiber). Barriere creme
<ul style="list-style-type: none">• Tør hud	<i>Rehydrere huden</i>	Blødgørende creme/lotion
<ul style="list-style-type: none">• Hudafskrabning• Eksem	<i>Beskytte og behandle huden</i>	Barriere creme og/eller medicinsk creme til eksem
<ul style="list-style-type: none">• Hyperkeratose• Kallositet	<i>Fjerne dødt væv</i>	Debridering/oprensning + aflastning Blødgørende creme

Behandling

Ordliste

Vurdering af sårbunden

Vævstype

Nekrotisk

- Sort eller gult væv, som består af døde hudceller

Slough/fibrin

- Gult væv, som består af fibrin, pus og proteinholdig materiale

Granulation

- Rødt, frisk nydannet væv i sårbunden

Epitelialisering

- Lyserødt/hvidt væv i de sidste stadier i sårhelingen, hvor epitelcellerne vandrer hen over såroverfladen

Ophobning af eksudat

- Eksudat hober sig op i sårbunden. Dette kan ske, hvis sårbunden er ujævn med forskellig dybde eller forhøjninger, eller i lommer/fistler

Ekssudat

Væske fra såret

- Ved normal heling øges eksudatmængden i inflammationsfasen for at rense såret og et fugtigt sårmiljø opretholdes, som fremmer sårhelingen
- I kroniske sår er sår væsken biokemisk anderledes og proteiner i såret nedbrydes, som fører til yderligere forværring

Infektion

- Bakterier i større antal ødelægger vævet og forhindrer sårheling. Kliniske tegn på infektion kan ikke ses hos patienter, som er immunkompromiteret, eller hos dem, som har dårlig blodomløb eller et kronisk sår

Biofilm

- Biofilm er en koloni af mikroorganismer, med genetisk diversitet, som skaber en kronisk infektion. Biofilm er karakteriseret ved at have øget tolerance over for antibiotika, antimikrobielle stoffer og kroppens immunforsvar. Hvis disse kliniske tegn er tilstede - på trods af god sårbehandling - så kan det være tegn på biofilm:
 - Slough
 - Øget ekssudatniveau
 - Usund granulation/hypergranulation
 - Dårlig lugt
 - Forsinket sårheling

Vurdering af sårkanten

Maceration

- Blødgøring og nedbrud af sårkanten som følge af længerevarende udsættelse for fugt og sårekssudat. Ses ofte som hvide

Dehydrering

- Manglende eller lav fugt hindrer udvikling og migration af nye celler for at kunne danne nyt væv

Underminering

- Ødelæggelse af væv, som går ind under sårkanten, så såret er større end det, man kan se på hudoverfladen

Rullede kanter

- Epitelvæv migrer nedad sårets sider i stedet for tværs hen over. Ses i cancersår, som ikke vil hele op, hvis ikke det bliver ordentligt behandlet

Ordlister

Vurdering af huden omkring såret

Maceration

- Blødgøring af huden, som resultat af længerevarende kontakt med fugt. Macereret hud ser hvidlig ud

Hudafskrabning

- Forårsaget af gentagen skade pga. traume på hudoverfladen, f.eks. kradning, afskrabning, bivirkning fra medicin eller irriterende

Tør hud

- Keratincellerne bliver flade og skællende. Huden føles ru og der kan være synlige hudflager

Hyperkeratose

- Massiv opbygning af tør hud (keratin), ofte på hænder, hæle og fodsåler

Kallositet

- Fortykket og hærdet del af huden eller blødt væv, specielt i områder der er udsat for friktion eller tryk

Eksem

- Inflammation i huden, kendetegnet ved kløe, rød hud og udslett

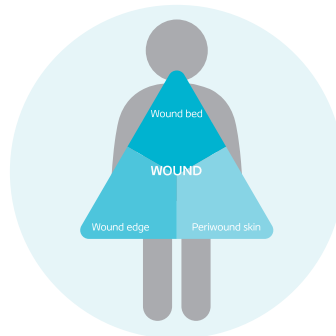
Mål med behandlingen

Dødt væv

- Nekrotisk væv eller fibrin, som forsinker sårhelingen, hvis ikke det bliver fjernet

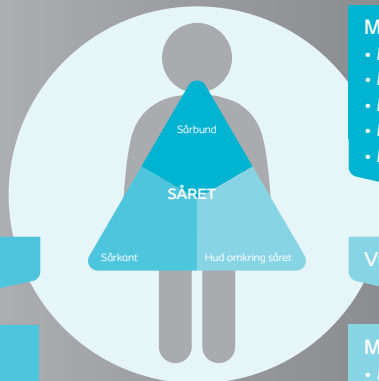
Bakteriebyrde

- Antal af bakterier i såret. Lavt antal bakterier uden tegn på infektion kaldes kontaminering eller kolonisering og kræver ingen behandling. Hvorimod et højt antal bakterier vil vise tegn, der tyder på lokal infektion eller systemisk infektion

Referencer:

- Dowsett C *et al.* Taking wound assessment beyond the edge. *Wounds International* 2015;6(1):19-23.
- Dowsett C *et al.* The Triangle of Wound Assessment Made Easy. *Wounds International*. May 2015.
- Dowsett *et al.* A focus on the Triangle of Wound Assessment – addressing the gap challenge and identifying suspected biofilm in clinical practice. *Wounds International* 2019; Vol 10 Issue 3.

Vurdering af sårbunden

Mål med behandlingen

- Fjerne dødt væv
- Håndtere eksudat
- Kontrollere biobyrd
- Rehydrere sårbunden
- Beskytte granulations/epitelvæv

Vurdering af sårkanten

Mål med behandlingen

- Håndtere eksudat og beskytte sårkanten
- Rehydrere sårkanten
- Fjerne dødt væv indefra og ud
- Beskytte granulations/epitelvæv

Vurdering af huden omkring såret

Mål med behandlingen

- Håndtere eksudat
- Beskytte huden
- Rehydrere huden
- Fjerne dødt væv
- Behandle eksem